

Handläggare

Martin Karlsson
Fiskeregleringsenheten
martin.karlsson@havochvatten.se

Datum 2022-04-19

Dnr 00022-2022

Enligt sändlista

Remiss om ändrade bestämmelser för fiske med bur (tina) samt sumpning av hummer

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till föreskrifter och konsekvensutredning. Förslaget gäller dels krav på rymningshål och nedbrytbara bomullstrådar i burar för att reducera risken att redskapen fortsätter fiska om dessa förloras, dels ändrade bestämmelser om sumpning av hummer och tillåtna redskap under redskapsförbudet innan hummerpremiären.

Förslaget föreslås träda i kraft den 26 augusti 2022.

Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den 1 juni 2022.

Havs- och vattenmyndigheten ser helst att svaret skickas med e-post till havochvatten@havochvatten.se i Wordformat. Ange ärendets diarienummer i e-postmeddelandets ärendemening.

Havs- och vattenmyndigheten publicerar remissvar från myndigheter, företag och organisationer på sin webbsida. Remissvar från privatpersoner publiceras inte. Du hittar mer information om hur HaV behandlar dina personuppgifter i samband med remisshantering på [Havs- och vatten myndighetens webbsida](#)

Eventuella frågor om förslaget kan ställas till Martin Karlsson.

Martin Karlsson, 010-6986242, Martin.Karlsson@havochvatten.se

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Mats Svensson efter föredragning av utredaren Martin Karlsson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även verksjuristen Catarina Pernheim medverkat.

Mats Svensson

Martin Karlsson

Bakgrund och syfte

De flesta nytillverkade burar (tinor) som säljs på den svenska marknaden har redan idag någon form av åtgärd som gör att redskapet är säkrat från att spökfiska om redskapet går förlorat. Det finns dock inte något krav i svensk fiskelagstiftning på att burar ska vara försedda med en teknisk lösning som gör att redskapet öppnas om det går förlorat, så att mål- eller bifångstarter kan ta sig ut ur redskapet.

Merparten av de burar som fiskar efter hummer och krabbtaska sätts över strukturellt varierade och hårda bottenar. Betydande mängder av de satta redskapen går förlorade antingen genom att de fastnar i strukturer på botten eller att linorna till redskapens välen kapas på ett eller annat sätt. Exakt hur många tinor som förloras varje år i Sverige är svårt att med säkerhet bestämma. Enkätstudier från Norge gör dock gällande att det där sätts ca 240 000 hummertinor årligen och av dessa förloras ca 14 500 tinor i havet. Det innebär att sex procent av alla tinor förloras. Studier i Norge visar också på att av tio moderna tinor som bärgas av dykare i städinsatser, finns i sådana förlorade redskap i snitt 20 krabbtaskor, en hummer och tre fiskar. Tidigare undersökningar i Sverige har påvisat att det förloras mellan 3 000 till 5 000 hummertinor årligen, men att den siffran, med avseende på de relativt nyligen införda begränsningar om antalet tillåtna tinor, rimligen bör justeras ner något. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) genomför på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten årligen räkning av välen/kulor under hummerfiskets första tio dagar. 2021 var den totala uppräknigen att det fiskades med drygt 54 000 hummertinor från norra Halland till norska gränsen. Vid en addering, i enlighet med norska studier, av en sexprocentig risk att förlora ett redskap så summerar det till att ca 3 200 hummertinor årligen går förlorade i Sverige.

Många yrkes- och fritidsfiskare har på eget initiativ börjat använda bomullstråd för att minska effekten av så kallat *spökfiske* om redskapen förloras. Med spökfiske menas vanligtvis de ekologiska effekter från förlorade fiskeredskap som kan pågå utan att någon tar hand om fångsten. En kvarbliven tina agnar sig själv, genom att fångsterna dör och attraherar annan fisk eller kräftdjur, och fångsterna blir ofta kumulativa. Fram till 1980-talet och en bit in på 90-talet var de flesta hummertinor tillverkade av trä. De sista årtiondena har trätinor blivit allt mer sällsynta och är ersatta av tinor av stålram med plastnät. Utvecklingen har medfört att en förlorad tina kan spökfiska under en betydligt längre tid än tidigare.

För att motverka riskerna med att borttappade eller förlorade redskap fortsätter fånga fisk och kräftdjur, utan möjlighet att själva ta sig ur redskapen, föreslår Havs- och vattenmyndigheten att burar (tinor) som används av fritidsfiskare alltid ska vara försedda med *minst* ett rymningshål om minst 15 cm i diameter i samtliga fångstkammare som öppnas med hjälp av en högst 3 mm tjock bomullstråd som vid förlust bryts ned betydligt snabbare än redskapets övriga material. Det samma gäller för burar som används för fiske efter hummer av yrkesfiskare och de som bedriver så kallat safarifiske, dvs. fritidsfisketurismbaserad verksamhet som bedrivs med stöd av dispens från tillåtna redskapsmängder. Undantaget från förslaget är burfiske efter snäckor och kommersiellt fiske med burar efter krabbtaska och havskräfta med stöd av fiskelicens.

Utöver åtgärder för att minska spökfiske föreslår HaV också ändrade bestämmelser vad gäller sumpning av hummer samt tillåtna redskap under redskapsförbudet innan hummerpremiären enligt förslag nedan:

Krav på rymningshål i burar (tinor) monterad med bomullstråd

Rymningshål i burar ska hållas stängda genom användning av biologiskt nedbrytbar bomullstråd/spökfisketråd av naturmaterial som uppfyller följande krav:

- Bomullstråden får inte vara tjockare än 3 mm i diameter.
- Tråden ska vara obehandlad och utan kärna.
- Tråden ska fästas enkelt och inte i flera varv.
- I samtliga fångstkammare ska finnas minst ett rymningshål. Hålet ska vara så utformat att en cylinder eller rör om 15 cm i diameter kan tas igenom hålet

Utöver flyktöppningarnas storlek och antal finns det inte några exakta regler om hur en bur (tina) får se ut. Det är därför upp till redskapets användare att själv avgöra hur den exakta utformningen ska göras och att utformningen är förenlig med syftet med bestämmelserna. En bomullstråd på tre mm bryts ner efter fyra månader (i havsvatten) och om redskapet förlorats ska efter denna tid en öppning göras tillgänglig för fisk och kräftdjur att ta sig ut genom. För moderna så kallade skottetinor, med öppningsbara gavlar, fästs lämpligen spökfisketråden i gaveln och sedan kroken i en enkel ögla av denna bomullstråd. Gaveln, som öppnar sig efter cirka 4 månader när bomullstråden brutits ned, fungerar då som rymningshål.

Vill man inte använda gaveln som rymningshål, utan istället öppna upp ett hål på annat ställe, ska detta göras på så vis att man kan föra igenom en cylinder/rör om minst 15 cm i diameter i rymningshålet. Det samma gäller tinor av trä eller plast eller tinor som saknar öppningsbara gavlar. Dessa lösningar görs i nederkant av buren, men inte i botten, och i samtliga fångstkammare.

Det förekommer idag att fiskare fäster t.ex. buntband i burens öppningsbara del för att kunna se om redskapet blivit vittjat av någon annan. Om buren är utformad på sådant sätt att den öppningsbara gaveln eller liknande också används som rymningshål kommer detta fortsättningsvis inte vara tillåtet eftersom det motverkar syftet med bestämmelsen. Detta kommer tydliggöras i den befintliga bestämmelsen (1 kap. 10 § i FIFS 2004:36) om att åtgärder inte får vidtas som motverkar syftet med införda redskapsbestämmelser.

Ändrade bestämmelser för sumpning av hummer

År 2017 beslöt Havs- och vattenmyndigheten att korta ner den tillåtna fiskeperioden för fisket efter hummer. Startdatum för hummerfisket sker första måndagen efter 20 september och tidigare var det tillåtet att fiske fram till 31 april. Sista tillåtna datum för hummerfiske är nu 31 december för yrkesfiskare och 30 november för fritidsfiskare. Däremot ändrades inte bestämmelserna för hur länge hummer får hållas i sump och det har därför fortsatt varit tillåtet att hålla hummer i sump fram till den 10 maj. Eftersom tillåten fiskeperiod har kortats bör även bestämmelsen kring sumpning ändras. HaV föreslår därför att hummer ska få hållas i sump fram till den 10 januari.

I sällsynta fall kan en hummer som är fångad utveckla yttre rom under tiden den hålls i sump. Detta medför problem för fiskerikontroll då det vid en kontroll av sumpen är mycket svårt att avgöra om det är en lovligt fångad hummer som har utvecklat rom i sumpen eller en olovligt fångad romhona. HaV föreslår därför att hummer som utvecklat yttre rom i sumpen omedelbart ska återutsättas.

Undantag från redskapsförbud före hummerpremiär

Sedan tidigare finns ett förbud, från norra Halland och upp till gränsen mot Norge, att använda nät, ryssjor och burar veckan innan hummerfisket blir tillåtet. Anledningen till detta är dels att det inte ska vara möjligt att sätta ut redskap på bra hummerfiskeplatser för att "reservera" sådana ställen innan premiären, dels att denna vecka ska kunna användas för att plocka upp redskap som förlorats.

Från huvudregeln finns vissa undantag. Förbudet gäller inte vid fiske med sillgarn, makrillgarn och hajgarn samt fiske med tinor efter havskräfta på större djup än 30 meter. Då fisket efter haj numera är förbjudet bör hajgarnen tas bort från undantagen. Förbuden mot att fiska med burar påverkar framför allt det yrkesmässiga fisket efter krabbtaska. Detta fiske bedrivs året runt och burarna tas normalt aldrig i land. Förbudet innebär inte bara att en veckas fiske går förlorat utan också ett stort arbete med att ta i land, förvara och sätta ut dessa redskap. HaV har dock tidigare gjort bedömningen att denna begränsning är nödvändig. Men då det i vattenområden med större djup än 30 meter redan sker ett omfattande fiske efter havskräfta med burar föreslår HaV att det under förbudsperioden veckan innan hummerpremiären ska vara tillåtet med ett yrkesmässigt fiske med burar (tinor) efter krabbtaska på större djup än 30 meter.

Havs- och vattenmyndighetens föreslagna föreskriftsändringar med motivering

Föreskrifter som berörs

Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön

Bemyndigande

2 kap. 7 § och 6 kap. 8 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

Ikraftträdande

Föreskriften föreslås träda i kraft senast den 26 augusti 2022. Föreskrifterna är anmälda enligt anmälningsdirektivet och kan inte träda i kraft innan anmälningsproceduren är avslutad, vilket normalt tar tre månader.

1 kap. 10 §

Hantering av redskap

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>Vid fiske får inte vidtas åtgärder som på något sätt motverkar ändamålet med bestämmelser i dessa föreskrifter om minsta tillåten maskstorlek, artsorterande rist, flyktöppningar eller annan anordning för selektering av undermålig fisk.</p>	<p>Vid fiske får inte vidtas åtgärder som på något sätt motverkar ändamålet med bestämmelser i dessa föreskrifter om minsta tillåten maskstorlek, artsorterande rist, flyktöppningar eller annan anordning för selektering av undermålig fisk.</p> <p><i>Inte heller får åtgärder vidtas som på något sätt motverkar ändamålet med bestämmelser om rymningshål eller annan anordning för begränsning av fångstmöjligheter.</i></p>

Motivering

I syfte att tydliggöra att det inte är tillåtet att vidta åtgärder som gör att burens rymningshål inte fungerar på tänkt sätt, föreslår HaV att den nuvarande bestämmelse som reglerar hanteringen av redskap utökas med en hänvisning till rymningshål.

3 kap. 6 a § - ny föreskrift

Åtgärder för att förhindra spökfiske (Ny rubrik)

<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>För att motverka spökfiske ska alla burar (tinor) vara försedda med minst ett rymningshål placerat i nederkant av varje fångstkammare. Rymningshålet ska vara utformat så att en cylinder eller rör om minst 15 cm i diameter kan föras igenom hålet. Rymningshålet ska hållas stängt med hjälp av en högst 3 mm i diameter tjock enkel obehandlad bomullstråd utan kärna.</p> <p>Kravet på rymningshål gäller inte</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vid fiske efter snäckor med bur, eller 2. de som fiskar med stöd av fiskelicens efter krabbtaska och havskräfta.

Motivering

För att förhindra att borttappade eller förlorade redskap fortsätter fånga fisk och kräftdjur föreslår HaV att det införs en bestämmelse som tydliggör hur en bur ska vara utformad för att motverka sådant spökfiske.

Hav föreslår dock att bestämmelsen inte ska gälla för de som fiskar efter snäckor med bur samt vid yrkesfiske med burar efter krabbtaska och havskräfta. Beträffande fiske efter snäckor med bur, är dessa burar redan försedda med så stor öppning att buren inte riskerar att spökfiska om det går förlorat. Till skillnad från begränsningar om maximalt 40 burar per fartyg för kommersiellt fiske efter hummer, har en yrkesfiskare möjlighet att fiska med obegränsat antal krabbtinor och fiskar oftast med dessa i länk, dvs. med många redskap sammankopplade på rad. Bedömningen är därför att det är betydligt enklare för en yrkesfiskare att dragga upp eventuella redskap. Det samma gäller yrkesmässigt fiske efter havskräfta, som också använder en större mängd redskap sammankopplade i länk. Krabb- och havskräftfisket är till skillnad från hummerfisket tillåtet året runt och det finns därför oftast inte något tillfälle när redskapen tas iland och kan modifieras med varken rymningshål eller byte av bomullstråd under pågående säsong. En tre mm bomullstråd är fullt nedbruten efter tre till fyra månader i havsvatten och det betyder att man kan behöva förnya bomullstråden många gånger under pågående fiske eftersom detta sker över hela året, HaV:s sammanvägda bedömning är därför att initialt undanta dessa redskap. Men att myndigheten i samråd framöver diskuterar lämplighet i vilken tjocklek på bomullstråd som kan vara tillfredställande avvägd mellan merarbete för brukaren och av hänsyn till ökad överlevnad för de fiskar och skaldjur som riskerar att fastna i förlorade redskap.

3 kap. 9 §

Sumpning av hummer

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
Hummer får <i>under tiden</i> fr.o.m. den 10 maj till den första måndagen efter den 20 september kl. 07.00 <i>inte hållas i någon form av sumpnings-anordning.</i>	Hummer får <i>inte hållas i någon form av sumpningsanordning</i> fr.o.m. den 10 januari till den första måndagen efter den 20 september kl. 07.00.

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
	<i>Hummer som utvecklat yttre rom i sumpningsanordningen ska omedelbart återutsättas.</i>

Motivering

Av 3 kap. 2 § i FIFS 2004:36 framgår att det är förbjudet att fiska hummer med yttre rom. I sällsynta fall kan en hummer utveckla yttre rom under tiden den hålls i sump. För att underlätta kontrollen av om det är en lovligt fångad hummer som har utvecklat rom i sumpen eller en olovligt fångad romhona, föreslår HaV att det införs en bestämmelse med innebörden att en hummer som utvecklat yttre rom i sumpen omedelbart ska återutsättas.

3 kap. 18 §

Övriga fångstbegränsningar

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>																								
Vid fiske av nedan angivna arter, med de redskap och i de områden som anges, får en fiskare maximalt per kalenderdygn behålla det antal fiskar som framgår av tabellen.	Vid fiske av nedan angivna arter, med de redskap och i de områden som anges, får en fiskare maximalt per kalenderdygn behålla det antal fiskar som framgår av tabellen.																								
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Art</th> <th>Område</th> <th>Redskap</th> <th>Tillåtna fångstmängder</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Torsk, kolja och lyrtorsk (bleka)</td> <td>Brofjorden innanför en rät linje från 58 20,07 N till 11 22,62 O.</td> <td>Alla redskap utom nät</td> <td>Tre fiskar av den sammanlagda fångsten av torsk, kolja och lyrtorsk</td> </tr> <tr> <td>-----</td> <td>-----</td> <td>-----</td> <td>-----</td> </tr> </tbody> </table>	Art	Område	Redskap	Tillåtna fångstmängder	Torsk, kolja och lyrtorsk (bleka)	Brofjorden innanför en rät linje från 58 20,07 N till 11 22,62 O.	Alla redskap utom nät	Tre fiskar av den sammanlagda fångsten av torsk, kolja och lyrtorsk	-----	-----	-----	-----	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Art</th> <th>Område</th> <th>Redskap</th> <th>Tillåtna fångstmängder</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Torsk, kolja och lyrtorsk (bleka)</td> <td>Brofjorden innanför en rät linje från 58 20,07 N, 11 22,62 O (SV Grötö) till 58 19,53 N, 11 24,17 O (Skalhamn)</td> <td>Alla redskap utom nät</td> <td>Tre fiskar av den sammanlagda fångsten av torsk, kolja och lyrtorsk</td> </tr> <tr> <td>-----</td> <td>-----</td> <td>-----</td> <td>-----</td> </tr> </tbody> </table>	Art	Område	Redskap	Tillåtna fångstmängder	Torsk, kolja och lyrtorsk (bleka)	Brofjorden innanför en rät linje från 58 20,07 N, 11 22,62 O (SV Grötö) till 58 19,53 N, 11 24,17 O (Skalhamn)	Alla redskap utom nät	Tre fiskar av den sammanlagda fångsten av torsk, kolja och lyrtorsk	-----	-----	-----	-----
Art	Område	Redskap	Tillåtna fångstmängder																						
Torsk, kolja och lyrtorsk (bleka)	Brofjorden innanför en rät linje från 58 20,07 N till 11 22,62 O.	Alla redskap utom nät	Tre fiskar av den sammanlagda fångsten av torsk, kolja och lyrtorsk																						
-----	-----	-----	-----																						
Art	Område	Redskap	Tillåtna fångstmängder																						
Torsk, kolja och lyrtorsk (bleka)	Brofjorden innanför en rät linje från 58 20,07 N, 11 22,62 O (SV Grötö) till 58 19,53 N, 11 24,17 O (Skalhamn)	Alla redskap utom nät	Tre fiskar av den sammanlagda fångsten av torsk, kolja och lyrtorsk																						
-----	-----	-----	-----																						

Motivering

Denna ändring är av redaktionell karaktär. Genom HVMFS 2019:11 samlade HaV alla bestämmelser om bag-limits i en enda ny paragraf, 3 kap. 18 §. Bl.a. flyttades den dåvarande regeln om bag-limit för torsk, kolja och lyrtorsk i Brofjorden från 4 kap. 16 § till den nya bestämmelsen, men den sydöstra punkten vid Brofjordens gräns föll då oavsiktligt bort. Myndigheten har nu uppmärksammat detta och har därför för avsikt att korrigera felet i samband med de föreslagna föreskriftsändringarna.

4 kap. 9 §

Redskapsförbud före hummerpremiären

Nuvarande lydelse:	Föreslagen lydelse:
<p>Från och med kl. 07.00 måndagen före första tillåtna dagen att fiska hummer och fram till kl. 07.00 den första tillåtna dagen att fiska hummer, är det förbjudet att fiska med nät, ryssjor och <i>tinor</i> inom följande kustvattenområde i Skagerrak och Kattegatt: Från gränsen mot Norge till en linje längs latituden 57 12,65 N samt från kustvattenområdets gräns till norra udden av ön S. Horta utanför Klosterfjordens mynning, i position 57 12,65 N, 12 06,72 O, och vidare till en punkt på fastlandet VSV Kjevik (Kevik) i position 57 12,90 N, 12 08,26 O.</p> <p><i>Förbudet i första stycket gäller inte vid fiske med sillgarn, makrillgarn och hajgarn samt fiske med tinor efter havskräfta på större djup än 30 meter.</i></p>	<p>Från och med kl. 07.00 måndagen före <i>den</i> första tillåtna dagen att fiska hummer och fram till kl. 07.00 den första tillåtna dagen att fiska hummer, är det förbjudet att fiska med nät, ryssjor och <i>burar</i> inom följande kustvattenområde i Skagerrak och Kattegatt: Från gränsen mot Norge till en linje längs latituden 57 12,650 N samt från kustvattenområdets gräns till norra udden av ön S. Horta utanför Klosterfjordens mynning, i position 57 12,650 N, 12 06,720 O, och vidare till en punkt på fastlandet VSV Kjevik (Kevik) i position 57 12,901 N, 12 08,267 O.</p> <p><i>Redskapsförbudet gäller inte</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. vid fiske med sillgarn, makrillgarn och fiske med bur efter havskräfta på större djup än 30 meter, eller</i> <i>2. för de som med stöd av fiskelicens fiskar med bur efter krabbtaska på större djup än 30 meter.</i>

Motivering

I första stycket föreslås redaktionella ändringar som innebär att koordinaterna preciseras genom ytterligare en decimal.

Eftersom det inte längre är tillåtet att fiska haj föreslår HaV att hajgarnen inte längre ska räknas upp i undantagen från redskapsförbuden i andra stycket. HaV föreslår också att det fortsättningsvis ska vara tillåtet för yrkesmässigt fiske efter krabbtaska på större djup än 30 meter eftersom dessa burar normalt aldrig tas i land och det redan bedrivs ett omfattande fiske efter havskräfta i vattenområden med större djup än 30 meter.

Bilagor:

Konsekvensutredning

Sändlista